

Üniversite: İstanbul Kültür Üniversitesi

Enstitüsü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Dalı: İletişim Tasarımı

Programı: İletişim Tasarımı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Perihan TAŞ ÖZ

Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans - Eylül 2019

ÖZET

2000 SONRASI TÜRK SİNEMASINDA İŞÇİ KADIN TEMSİLİ:

ZERRE, TOZ BEZİ ve ŞİMDİKİ ZAMAN ÖRNEKLERİ

NİHAN BOYAR

Türkiye’de sınıfsal kimlik sorunu, kadını, ev içi alanda olduğu kadar ataerki kapitalist üretim alanında da farklı sömürü biçimlerine maruz bırakmaktadır. Bu nedenle, sermaye piyasasında kadının artı değere dönüşen emeği, sosyolojik ve kültürel alanda sınıfsal konumunun sınırlarını çizirken, diğer taraftan erkek egemen ilişkiler içinde kadın emeğine de gölge düşürmektedir. Çalışmada, sınıfsal kimlik sorunundan yola çıkarak, kadınların maruz kaldığı emek sömürüsüne odaklanılacaktır. Bu odaklanma, 2000 sonrası Türk sinemasında üretilmiş olan *Zerre*, *Toz Bezi* ve *Şimdiki Zaman* filmleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

Bu çalışma, 2000 sonrası Türk sinemasında temsil edilen ve film anlatılarında ana karakter olarak yer alan, farklı sınıfsal kimliklere mensup olan kadınların ortak mücadelelerini gün yüzüne çıkarıp, kadının kimlik sorununu ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu nedenle, seçilen örnekler üzerinden kadının cinsel kimliğinin ötesinde, aynı zamanda bir işçi olarak sınıfsal kimliğinin de nasıl temsil edildiğine odaklanılacaktır. Buradan yola çıkarak, analiz edilecek filmlerde kadın karakterlerin sınıfsal konumu ve eril anlatı kalıplarının içindeki emek sorununun izi sürülecektir. 2000 sonrası Türk sinemasında cinsiyet ve sınıf ilişkisi, *Zerre*, *Toz Bezi* ve *Şimdiki Zaman* örnekleri bağlamında Marksist feminist yöntemle incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Emeği, Sınıfsal Kimlik, Ataerki Kapitalizm, Sinema, Marksizm Feminizm.

University: Istanbul Kultur University

Institute: Graduate Education Institute

Department: Communication Design

Programme: Communication Design

Supervisor: Dr. Lecturer Perihan TAŞ ÖZ

Degree Awarded and Date: MA - September 2019

ABSTRACT

REPRESENTATION OF WORKER WOMEN IN TURKISH CINEMA AFTER 2000: EXAMPLES OF “ZERRE”, “TOZ BEZİ” and “ŞİMDİKİ ZAMAN”

NIHAN BOYAR

The issue of social class identity in Turkey exposes women to different exploitation shapes in the field of patriarchal capitalist production as much as it occurs in domestic field. Therefore, women’s labour transformed into plus value in capital market while bordering the social class position in sociological and cultural field, on the other hand, it shades the women labour within male dominated relations. In this study, labour exploitation, which women are exposed to, will be focused based upon the issue of social class identity. This focus will be done in accordance with Zerre, Toz Bezi, and Simdiki Zaman movies that were produced in 2000’s Turkish cinema.

This study aims to present women’s identity issue and to reveal the common struggle of women placed as protagonists in film narratives and belonged to different social class identity. Thus, how a woman’s identity of class is represented as a labour beyond of her sexual identity will be on focus regarding chosen samples. Starting from this, social class identity of woman characters and labour issues in patriarchal narrative shapes will be traced through the films be analyzed. Gender and class relation in 2000’s Turkish cinema will be examined with Marxist - feminist method in the context of Zerre, Toz Bezi, and Şimdiki Zaman movie samples.

Keywords: Women Labor, Class Identity, Patriarchy Capitalism, Cinema, Marxism Feminism.